MREŽA ZA DIGITALNO NOVINARSTVO

Misija, vizija, ciljevi i aktivnosti

PLATTFORM CHRISTDEMOKRATIE
DECIDE PROJECT

Srpanj, 2025

Co-funded by the European Union

Misija

Misija Mreže za digitalno novinarstvo je ujediniti medijske profesionalce, novinare i aktere civilnog društva i nevladinih organizacija pod zajedničkim etičkim okvirom koji promiče odgovorno novinarstvo u digitalnom dobu. Stvaranjem poticajnog prostora za suradnju, cilj nam je izgraditi otpornu novinarsku zajednicu opremljenu za suočavanje s modernim izazovima.

Naša misija uključuje podizanje svijesti o dezinformacijama, otpor cenzuri i obranu prava na slobodu izražavanja kao temelja demokratskih društava. Mreža naglašava važnost etičkog novinarstva vođenog kardinalnim vrlinama: razboritošću, pravednošću, hrabrošću i umjerenošću. Ova načela služe kao osnova za snalaženje u složenim pitanjima u medijima i društvu.

U doba sve veće digitalne manipulacije i preopterećenosti informacijama, cilj nam je osnažiti novinare da djeluju neovisno, etički i s integritetom – vraćajući povjerenje u medije i informirajući javnost točno i transparentno.

Kako se novinarstvo nastavlja razvijati u digitalnom području, naša misija je njegovati kulturu odgovornosti, gdje novinari pozivaju na odgovornost, istovremeno preispitujući vlastite predrasude i pretpostavke. Tako stvaramo transparentnije i odgovornije medijsko okruženje koji služi javnom dobru.

Vjerujemo da bi etičko novinarstvo trebalo ne samo odražavati društvo, već ga i pozitivno oblikovati. Izgradnjom međunarodne mreže profesionalaca posvećenih javnom interesu, nudimo jedinstven odgovor na rastuću zabrinutost zbog dezinformacija, medijske manipulacije i opadanja povjerenja u institucije.

Kroz dijalog, zajedničke resurse i mentorstvo, Mreža će opremiti novinare da svoju profesiju prakticiraju s hrabrošću i pažnjom – služeći kao moralni kompas u brzim digitalnim okruženjima gdje se informacije brzo šire, ali istina mora biti pažljivo tražena.

Na primjer, zamislite lokalnog novinara koji pokriva kontroverzni razvojni projekt u svom gradu. Bez mreže podrške, mogli bi se suočiti s političkim pritiskom, klevetničkim kampanjama ili čak pravnim prijetnjama. Kroz Mrežu za digitalno novinarstvo, oni dobivaju pristup savjetima kolega, pravnim alatima i moralnoj podršci, što im omogućuje da izvještavaju s većom sigurnošću i jasnoćom.

Drugi ključni aspekt naše misije je rješavanje izolacije s kojom se suočavaju mnogi neovisni ili slobodni novinari. Povezujući ih s europskom grupom kolega, osiguravamo da se i najmanji glasovi osnaže i čuju u širem razgovoru o medijskom integritetu i novinarstvu u javnom interesu.

Vizija

Naša vizija je budućnost u kojoj novinarstvo u Europi napreduje kroz međuovisnost, etičku odgovornost i profesionalni integritet. Mreža za digitalno novinarstvo predviđa medijsko okruženje u kojem se povjerenje javnosti obnavlja kroz transparentnost, činjenično izvještavanje i dijalog s poštovanjem.

Cilj nam je europska javna sfera u kojoj novinari, provjeravatelji činjenica i akteri civilnog društva rade rame uz rame kako bi podržali slobodu informiranja, osigurali odgovornost i oduprli se dezinformacijama i propagandnim kampanjama.

Njegovanjem zajednice posvećene etičkim standardima, predviđamo valoviti učinak gdje medijski profesionalci inspiriraju širu kulturu istinitosti, otvorenosti i građanske odgovornosti.

Predviđamo profesionalni ekosustav u kojem novinari, bez obzira na lokaciju ili institucionalnu pripadnost, imaju pristup zajedničkim alatima, etičkim smjernicama i mogućnostima suradnje. Ova vizija uključuje transnacionalnu suradnju za istraživanje pitanja koja prelaze granice, kao što su organizirane kampanje dezinformacija, korupcija i kršenja medijske slobode.

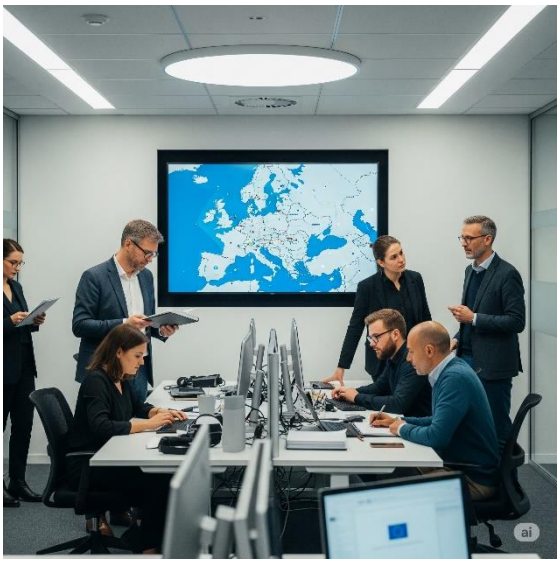
U ovom budućem medijskom okruženju, novinarstvo se cijeni ne samo kao karijera već i kao javna služba. Naša vizija je stvoriti generaciju medijskih profesionalaca koji su kritički svjesni i etički utemeljeni, inspirirani da podignu standarde industrije, istovremeno ostajući otporni na ekonomske, političke i tehnološke pritiske.

Također predviđamo medijsko okruženje u kojem je prekogranično istraživačko novinarstvo normalizirano i dobro podržano. Na primjer, ako dezinformacijska kampanja potječe iz jedne zemlje i cilja drugu, članovi Mreže mogu brzo koordinirati pokrivanje, provjeriti izvore i razotkriti arhitekturu manipulacije u stvarnom vremenu.

Mreža želi postati priznati resurs za institucije i građane – mjesto gdje se ljudi obraćaju za vjerodostojne informacije, etičke novinarske prakse i misao vodstva o budućnosti digitalnih medija.

Co-funded by the European Union

Ciljevi Mreže za digitalno novinarstvo

Cilj 1: Ugraditi kardinalne vrline u novinarsku praksu

Mreža promiče četiri kardinalne vrline – razboritost, pravednost, hrabrost i umjerenost – kao etičke stupove modernog novinarstva. Cilj nam je ugraditi te vrijednosti u izvještajne prakse, uredničke odluke i kulturu redakcije. Moduli obuke, rasprave o slučajevima i etičke radionice pomoći će u internaliziranju tih vrijednosti među članovima.

Cilj 2: Jačanje slobode izražavanja i diskursa

U vremenima političke polarizacije i zakonodavne neizvjesnosti, sloboda tiska suočava se sa sve većim prijetnjama. Mreža će razviti obrambene strategije za novinare protiv SLAPP-ova (strateških tužbi protiv sudjelovanja javnosti), cenzure i manipulacije zakonima o govoru mržnje. Resursi će podržati članove u odgovornom održavanju slobode izražavanja.

Cilj 3: Izgradnja otpornosti na dezinformacije

Pružanjem alata za naprednu provjeru činjenica, validaciju podataka i prepoznavanje taktika manipulacije, Mreža osnažuje novinare da kritički procjenjuju izvore i priče. To je ključno za suzbijanje i iskrenih dezinformacija i zlouporabe optužbi za „lažne vijesti" protiv legitimnog novinarstva.

Cilj 4: Promicanje etičke uporabe tehnologije

Mreža potiče medijske profesionalce da iskoriste digitalne alate kao što su AI, analiza podataka i automatizacija – etički i produktivno. Radionice i smjernice pomoći će članovima da usvoje tehnologiju bez ugrožavanja uredničke neovisnosti ili standarda zaštite podataka.

Cilj 5: Olakšavanje međusektorske suradnje

Međusektorska suradnja potiče inovacije i jača medijsku otpornost. Mreža će graditi mostove između novinara, akademske zajednice, nevladinih organizacija i kreatora politika kako bi se olakšala razmjena ideja, resursa i međusobno učenje. Ova suradnja rezultirat će zajedničkim publikacijama, izvješćima i alatima za zagovaranje.

Mreža za digitalno novinarstvo također nastoji uskladiti svoje ciljeve sa širim europskim i globalnim standardima o slobodi tiska, ljudskim pravima i demokratskom sudjelovanju. Prepoznajemo da je promicanje etičkog novinarstva kolektivni napor koji zahtijeva strukturiranu obuku, međusobnu odgovornost i kulturnu promjenu.

U ostvarivanju ovih ciljeva, Mreža će nuditi i kratkoročne intervencije – poput webinara i alata – i dugoročne strategije poput putova certificiranja, partnerstava s novinarskim školama i godišnjih foruma za dijalog o politici. Naši su ciljevi ambiciozni, ali nužni za suzbijanje sustavne erozije slobode tiska u različitim kontekstima u Europi i šire.

Razmotrimo Cilj 3 u praktičnom smislu: Novinar u pograničnoj regiji EU otkriva viralni video koji naizgled prikazuje javnog službenika uključenog u nedolično ponašanje. Uz pomoć forenzičkih alata temeljenih na umjetnoj inteligenciji, dostupnih putem Mreže, otkrivaju da je video suptilno montiran i izvađen iz konteksta. To ne samo da sprječava širenje dezinformacija, već i štiti integritet njihovog izvještavanja.

Što se tiče Cilja 5, konkretan primjer mogla bi biti zajednička inicijativa novinara i nevladinih organizacija za praćenje i izvještavanje o dezinformacijama vezanim uz izbore u nekoliko zemalja. Udruživanjem resursa i perspektiva, izvještavanje nije samo točnije, već i relevantnije za europsku publiku koja dijeli zajedničke digitalne prijetnje.

Aktivnosti Mreže za digitalno novinarstvo

Aktivnost 1: Online sastanci i webinari

Mreža će redovito organizirati online sesije koje će voditi stručnjaci iz industrije i akademici. One će se baviti pravnom zaštitom, etičkim izvještavanjem i umjetnom inteligencijom u medijima. Sesije će također omogućiti rasprave među kolegama i razmjenu vještina. Sudionici će otići s praktičnim strategijama i novim perspektivama.

Aktivnost 2: Interna baza znanja

Internetska platforma samo za članove pohranjivat će resurse kao što su predlošci, studije slučaja, pravni vodiči i multimedijski tutorijali. Ova baza znanja bit će kurirana od strane članova i kontinuirano ažurirana, stvarajući živući repozitorij za prakse medijskog integriteta.

Aktivnost 3: Vrsta podrške i etičke klinike za slučajeve

Članovi će moći iznositi stvarne etičke izazove iz svojih izvještajnih iskustava. Ove sesije će pružiti kolektivno promišljanje, raspravu i savjete, smanjujući izolaciju i povećavajući zajedničku odgovornost za medijsku etiku.

Aktivnost 4: Zajednički projekti

Pokrenut će se zajednički istraživački projekti među članovima Mreže i partnerima civilnog društva. Ti projekti će se baviti prekograničnim pitanjima kao što su korupcija, kampanje dezinformacija i kršenja ljudskih prava. Rezultati će biti objavljeni i široko rasprostranjeni.

Aktivnost 5: Javni dijalog i promicanje medijske pismenosti

Mreža će provoditi kampanje i organizirati događaje u zajednici koji promiču kritičko razmišljanje i medijsku pismenost. Teme će uključivati prepoznavanje dezinformacija, zaštitu demokratskih vrijednosti i konstruktivno sudjelovanje u digitalnom dijalogu.

Ove aktivnosti su osmišljene da budu skalabilne i održive. Na primjer, snimljeni webinari će se arhivirati i biti dostupni, omogućujući budućim članovima da od njih profitiraju. Mreža će također istražiti proizvodnju tematskih biltena, podcasta i javnih događanja koji ističu uspješne projekte i ključne uvide članova. Osim toga, Mreža će uključiti program mentorstva koji će spajati iskusne novinare s profesionalcima na početku karijere. To će ojačati međugeneracijsku solidarnost unutar područja i pomoći pridošlicama da se snalaze u etičkim izazovima i razvoju karijere uz podršku i uvid. Kako bi proširila svoj utjecaj, Mreža planira surađivati sa sveučilištima, nevladinim organizacijama za razvoj medija i centrima za istraživačko novinarstvo diljem Europe, zajednički organizirajući radionice i pojačavajući glasove novinara koji rade pod prisilom ili u podzastupljenim regijama.

Zamislite scenarij u kojem se novinar suočava sa SLAPP tužbom nakon što je razotkrio ekološka kršenja od strane moćne korporacije. Kroz bazu znanja Mreže, pronalaze slične sudske presedane, primaju

input kolega o pravnoj strategiji i pridružuju se webinaru s pravnim stručnjakom koji je uspješno branio slične slučajeve. To ih osnažuje da nastave svoj rad s povjerenjem i sviješću. Komponenta mentorstva mogla bi uključivati spajanje mladog novinara koji pokriva izbjegličke zajednice s iskusnim inozemnim dopisnikom. Mentor pruža ne samo narativne tehnike, već i alate za kulturnu osjetljivost, pomažući osigurati točno i poštovanje izvještavanje o marginaliziranim glasovima. Svaka aktivnost strukturirana je tako da stvori opipljiv, trajan utjecaj. Predviđamo da će Mreža u prvoj godini održati najmanje 10 webinara, objaviti tri alata i olakšati pet prekograničnih medijskih suradnji – s mjerljivim učincima na rad sudionika i javni angažman.

Co-funded by the European Union

Strateško obrazloženje i dugoročni učinak

Mreža za digitalno novinarstvo nije samo privremena inicijativa, već dugoročna struktura osmišljena da podrži novinarstvo i demokratski diskurs daleko izvan vijeka trajanja osnivačkog projekta. Cilj joj je okupiti najmanje 50 profesionalaca iz područja novinarstva i medijske pismenosti, uključujući 25 regrutiranih putem događaja i dosega do kolega diljem Europe. Ova trajna zajednica djelovat će kao "partnerska mreža" koja nadopunjuje postojeće mreže mladih i profesionalaca u Europi. Njezina struktura i vrijednosti omogućit će agilne odgovore na nove izazove, istovremeno proizvodeći sustavna poboljšanja u novinarskoj kvaliteti i otpornosti. Cilj je valoviti učinak – gdje dobro obučeni novinari i informirani mladi građani pomažu podići standarde medija i javnog dijaloga. Ti će profesionalci postati multiplikatori, utječući na redakcije, civilno društvo i, u konačnici, na demokratski život diljem Europe. Promicanjem suradnje, obuke i međusobne podrške, Mreža za digitalno novinarstvo pomoći će osigurati da novinarstvo ostane kamen temeljac demokratskih društava – neovisno, etično i otporno na promjene.

Ključna komponenta održivosti Mreže je njezin decentralizirani pristup. Umjesto da se oslanja isključivo na centralnu vodstvenu strukturu, Mreža će poticati lokalne čvorove ili radne skupine da pokreću vlastite projekte i inicijative, pridonoseći jačoj, responzivnijoj zajednici. Nadalje, Mreža će tražiti partnerstva s postojećim organizacijama za nadzor medija, mrežama pravne pomoći i programerima tehnologije. To će omogućiti članovima da koriste pravnu zaštitu, mehanizme brzog odgovora u slučaju napada i pristup vrhunskim alatima za provjeru. Stvaranjem prostora za promišljanje, dijalog i suradnju, Mreža ne samo da se bavi neposrednim izazovima s kojima se suočava digitalno novinarstvo, već i gradi temelje za informiranije, angažiranije i demokratičnije društvo. Naš dugoročni cilj je vidjeti naše članove kao referentne točke u svojim regijama – novinare koji primjerom vode i podižu standarde profesije.

Zamislite scenarij nakon projekta: novinar u Mađarskoj povezuje se s kolegama u Španjolskoj i Njemačkoj kako bi istražili prakse digitalnog nadzora koje utječu na civilno društvo. Uz prethodne veze ostvarene putem Mreže, mogu zajedno napisati transnacionalni izvještaj koji privlači pozornost na razini EU-a, utječući na političke rasprave o privatnosti podataka i slobodi medija. Slično tome, organizacija civilnog društva mogla bi koristiti Mrežu za pronalaženje etičkih medijskih partnera za kampanju protiv ksenofobije, osiguravajući da se priče pričaju na način koji humanizira pogođene zajednice i odupire se senzacionalizmu. Ovaj valoviti učinak nadilazi samo novinarstvo. Jačanjem novinara, Mreža također jača javne institucije, građansko povjerenje i otpornost demokratskih sustava. U kriznim vremenima – bilo da se radi o pandemiji, ratu ili političkim previranjima – agilna, etična i suradnička medijska mreža postaje ne samo korisna, već i bitna.

Co-funded by the European Union

Financirano od strane Europske unije. Izraženi stavovi i mišljenja su, međutim, isključivo stavovi autora i ne odražavaju nužno stavove Europske unije ili Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni tijelo koje dodjeljuje bespovratna sredstva ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

PLATTFORM CHRISTDEMOKRATIE

u ime obitelji

World Youth Alliance Southeast Europe

ATEITININKAI